

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Expositio Cavsarvm Quibus S. R. M. Sveciae bellum à
Rege Regnoque Daniae sibi illatum, etiam post Pacem
Roschildiae initam, continuare coacta fuit**

Coyet, Peter Julius

[S.l.], 1658

Lit. DDD. Liber Memorialis continens gravamina quaedam, jussu S. R. M. Sueciae, Ser. Reg. Daniae Ablegato Dn. Ovveno Julio oblatus Gothenburgi mense Aprili Anno 1658.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10534

Liber Memorialis continens gravamina quædam,
jussu S. R. M. Sueciæ, Ser. Reg. Daniæ Ablegato Dn.
Ovveno Julio oblatus Gothenburgimense
Aprili Anno 1658.

I.

Quamquam S. R. M. Sueciæ certo certius sibi erat pollicita, futurum ut S. Celsitud. Domini Ducis Holsatiæ Gottorpiensis causa, vigore articuli vigesimi secundi Pactorum Roschildensium, intra ultimum evacuationis terminum ad finem perducatur & componatur, præsertim cum in ipsis Tractatibus Roschildensibus tria ista puncta, Præfecturam Schwabstedensem, Alternationem Regiminis, & liberationem à Vassalagio Slesvicensi concernentia, iam dum clarissimè determinata & approbata fuerint, quemadmodum tam Dominis Commissariis Danicis, quam Dominis Mediatoribus est notissimum, & ibi id tantum residuum manserit, quomodo scilicet pro damnis belli tempore datis satisfactio præstari possit, optimumque visum fuerit, ut quoniam Ablegati Ducales quibusdã aliis mandatis instructi nondum accesserant, utraque autem pars Tractatus Pacis quam citissime ad finem perducere laborabat, punctus iste satisfactionis in eorundem adventum differretur, ita tamen ut ante secundam diem Maii concluderetur: Nihilominus sibi admodum ingratum accidere, quod Tractatus isti non solum satis lentè ac frigide procedant, sed & de quibus Roschildiæ iam dum convenerat, enim consiliis Dominis Mediatoribus, & palàm nomine D. D. Commissariorum Danicorum hoc proferentibus, nunc maximam partem negentur & retractentur, comminationesque in Serenissimum Ducem spargantur; imo protestatione scripto exhibita reseruetur & constituatur, siquidem ante præscriptum terminum causa ista non decideretur, in Danos culpam non derivandam.

2.

Tres naves una cum impositis 13180. tonnis Salis nondum restitutas esse,

3.

Nec mille sexaginta quatuor istos equites esse traditos, quemadmodum Relatio his adjuncta ostendit, parum habita ratione, quod S. R. M. Sueciæ itidem promissos bis mille pedites, eò quod impossibilitas à Danorum parte prætendebatur, remisit.

4.

Insuper equitibus jam traditis juramenti gratia à Danis nondum facta est.

Au.

Audent quidam Pacta Roschildensia, & præprimis articulum decimum septimum pro suo arbitrio ac beneplacito interpretari, ac si S. R. M. exercitus in Fionia, & aliis ultimo evacuationis termino subiectis provinciis & regionibus, non possit ulterius bona ista in aperto campo, belli tempore, capta vel donata, vel quæ ante pacificationem Tostrupensem pro redimendis ædium incendiis imperatæ & promissæ sunt Contributiones, & iisdem mediantibus assignatas pecunias, ad usum suum transferre; sed ista omnia post pacem initam cessare, & S. Maj. exercitus tantummodo contentus esse debeat isto victu, qui velut ad stateram ipsi appenderetur, dimittens interim à manibus, quod quovis justo titulo ante pacem sibi acquisiverat. Quæ ipsa interpretatio incolas corrumpit, & à debita præstatione absterret, imo tempore discessus & evacuationis non parum erroris & confusionis potest progignere; præsertim cum ex dicto articulo decimo septimo dilucidè appareat, quod Commissarii non illud debeant determinare ac constituere, per quod militibus Suedicis quicquid bonorum mobilium inter arma vel occupaverant, vel præviâ S. R. M. donatione acceperant, eriperetur, vel ante pacem pro præcavendis ædium combustionibus imperatæ pecuniæ & Contributiones promissæ, ut & annona ac commeatus cassarentur & omninò annullarentur, sed eum saltim in finem, ut sub discessum exercitus incolis nulla vis aut injuria inferatur, & durante permanentia usque ad evacuationis terminum bona disciplina vigeat ac observetur, ne miles, quippe qui sciat, loca ista sibi citò deserenda, sub nomine sustentationis necessariæ novis Contributionibus, pecuniis pro ædium incendiis redimendis, vel aliis oneribus, quocunque demum nomine veniant, incolas gravare audeat, vel aliud quid ab iis extorqueat & exigat, præterquam quod ad necessariam ipsius sustentationem pertinet, & ab utriusque partis Commissariis est constitutum.

6.

Quamquam itaque hic sit genuinus sensus articuli, & illi qui contrarium sibi persuadent, fundamentum suum collocent in malè quadam intellecta hypothesi; non verentur tamen in vulgus spargere & disseminare, quasi à Sac. Reg. Majest. parte pax violaretur. Unde pernegant & concedere nolunt quicquid bonorum mobilium jure belli occupatum vel à S. M. aliis dono datum est; impediunt annonam & commeatum ante diem 18. Februar. imperatum, & certis usibus jamdum destinatum, interdiciunt Incolis Civitatum, ne audeant frumentum vel aliquid aliud bonorum istorum, quæ S. R. M. Ministris suis donavit, emere, ut hoc modo qui per regiam gratiam sibi jus aliquod acquisiverunt, eodem defraudentur, nec aliquid utilitatis exinde sibi polliceri queant.

S

7. Insuper

7. Insuper dantur quidam Scopuli ac Insulæ, quas juxta 5. & 6. articulos Pactorum Roschildensium terræ firmæ adharere quidem oportet, sed quæ nondum sunt traditæ, in quarum numero præcipuè est Wena, quæ tam olim quàm hodiè fuit appendix Scaniæ, & propterea nec hoc tempore eidem detrahi debet.

Nec de aliis quibusdam rebus invicem convenit, quæ quidem nominatim in pactis non exprimentur, ejusmodi tamen conditionis sunt, ut per necessariam & indeclinabilem consequentiam clarissimè eadem definiri oporteat: 1. scilicet ut S. R. M. mediis superioritatibus, Regalibus, & Jurisdictionibus, quæ S. M. vigore articuli 5. tam terra quàm mari eodem modo quo Daniæ ac Norvegiæ Reges ista olim possederunt, competunt, in posterum classem suam & exercitum, sine notificatione prævia, è mari Balthico in mare Germanicum seu Septentrionale, & vice versa possit ducere. 2. Ut mutua salutatio & reliqua honoris officia impertiantur illi, cujus Castello quam proximè accedit qui præterire vult, ita ut ambo Regum Septentrionalium in freto Oresundico sita Castella eodem honoris genere afficiantur. Et isthæc quidem omnia ex illo fundamento, quod S. M. superioritates ac Regalia, virtute supra dictorum articulorum, se extendant in medium usque freti Oresundici. Id quod ab iis aliter exponitur, qui articulo vigesimo primo libenter alium imò duplicem sensum affingerent, & eo ipso manus injicerent juribus & regalibus S. M. competentibus. Unde nihil magis in votis habet M. S. nisi ut hæc ad tollendos errores omnes penitus decendantur & componantur.

Sunt etiam quidam Viri Nobiles bona sua ac possessiones in Scaniâ habentes, qui S. M. operam suam ac servitia locare volunt; sed à priori juramento, quo Regno Daniæ obstricti sunt, absolvi nequeunt, licet propterea diligenter sollicitaverint, & in aliud tempus rejiciuntur.

Nec potest S. R. M. intelligere, quid denique sibi velit, quod peregrini & germani milites in Daniâ post pacem initam, & ubi hostis nec in promptu est, nec probabile, aliquem nunc accessurum, non solum non dimittantur, sed etiam omnes ii delectus, qui tempore confecti nuper belli, præviis Commissionibus, instituti erant, nunc ut antea continuentur, imò & Officiales ii qui manum operi huic subtrahere volebant, à Rosenvvingio confirmantur, & ut nullatenus desisterent commonefiunt, quasi planè nulla pax restituta foret: cum tamen S. R. M. probationem inire queat, quid ad ejusmodi delectum militum instituendum
requi-

requiratur, & quanti sumtus ad sustentandos milites peregrinos impendendi sint. Quapropter S. R. M. ut amicum ac Vicinum par est optat atque vovet, ut quemadmodum Ipsamet cum animo suo firmiter constituit, à religione pactarum in totum nullatenus discedere, à parte quoque Daniæ illud omne è medio tollatur, quod suspicandi materiam progignere possit ac fovere, quasi illa securitas nondum imminet, quam S. R. M. per inita pacta sibi promiserat, quin potius periculum sit, ut à tergo securitatem ullam habeat, & propterea subditi perpetuo merui ac suspitioni subiecti maneat: Præprimis cum S. R. M. minimè lateat, quid Dominus Beuningius in Patriam scribat, aut quæ insuper consilia animo suo agiter. Nec S. M. ignotum esse potest, quàm pestifera & perniciosa in publicum consilia Glückstadiense Regimen seu Consilium Itatus ibidem suppeditaverit, scilicet S. R. M. Daniæ cum S. R. M. Sueciæ sinceram amicitiam neutriquam colendam esse; & quod similiter Dom. Rosenvingius, directò contra genuinum sensum articuli secundi Pactorum Roschildensium sæpissimè in Bataviâ conventus instituat & cum Polonis, Gedanensibus, aliisque S. R. M. Sueciæ malè cupientium Ministris, Residentibus & Ablegatis consilia ineat. Præterea Fridericus ab Ahlfeldt palàm in Ser. Ducem Holfatio-Gottorpiensem minas jacere est ausus, quod Ser. Celsit. S. gratia, si Diis placet, referenda sit, quando Suedicus exercitus è regno discessisset. Silentio heic involvuntur, quos alii Ministri Daniæ primarii discursus ac sermones instituerunt, qui articulo vigesimo tertio Pactorum è diametro repugnant. Quæ omnia suspicandicausam præbent, quod adhuc quidam reperiantur, quos juvat ignem cineri suppositum iterum excitare, & id ex orco revocare, quod communem tranquillitatem & Regnorum septentrionalium reconciliationem ac salutem intervertere ac disturbare potest. Quemadmodum itaque S. R. M. firmiter cum animo suo constituit, pactis Roschildensibus se omnimodo conformare, & singula istorum puncta ac articulos in genuino ac vero sensu inviolabiliter observare; Sic altissime memoratæ S. R. M. nihil gratius potest accidere & optatius, quàm si ab altera parte ad eundem scopum simili diligentia contenderetur, omniaque ista, quorum supra mentio injecta est, maturè juxta tenorem pactorum corrigerentur, componerentur, & penitus deciderentur, Suaque Regia Majestas, Eiusdem Regna, Ditiones, ac subditi eâ securitate frui possent, quæ per sæpissimè memorata pacta fuit parta, & quidem quàm citissimè id fieri potest, ne exercitus Regius ultra præscriptum evacuationis terminum in Dania permanere cogatur.